

Parlamentaarsed uudised

Piret Viljamaa, Eesti Rahvusraamatukogu parlamentiinfo keskuse infospetsialist

Välisriikide parlamentide uudiseid 2013. aasta novembrist 2014. aasta märtsi lõpuni.

Uudistest valiku tegemisel on kasutatud uudisteagentuuride ja meediaväljaannete ning parlamentide kodulehtedel leiduvaid materjale.

Afganistan

Jaanuaris võttis Afganistani parlament vastu uue kriminaalmenetluse seadustiku, mille artikkel 26 keelab kriminaalprotsessis kasutada süüdistatava lähedaste tunnistusi. Muudatus kutsus esile inimõiguste kaitsjate protestid, sest piirang halvendaks naiste olukorda, muutes võimatuks näiteks koduvägivalla töestamise. President Hamid Karzai allkirjastas küll seadustiku, kuid protestijate survel lisas täienduse, mille kohaselt võivad lähedased kohtus tunnistusi anda vabatahtlikult, ning kitsendas lähisugulase mõistet. Viimasel ajal on riigi ametkonnad ja parlament üritanud muuta naiste õigusi tagavaid seadusi, näiteks eelmise aasta novembris valmistasid justiitsministeeriumi ametnikud ette seaduseelnõu, mis oleks karistuseks abielurikkumise eest taastanud avaliku hukkamise kividega surnuks loopimise teel. Eelnõu väljatöötamine katkes pärast meediasse jõudmist.

The Guardian, 17.02.2014, „Campaigners welcome Hamid Karzai’s intervention on domestic abuse law”. – <http://goo.gl/1YjAae>

Jurist, 05.03.2014, „Women’s rights in Afghanistan must be steadfastly respected”. – <http://goo.gl/l4mxvM>

Ameerika Ühendriigid

USA Rahvusliku Julgeolekuagentuuri (NSA) luureskandaali tõttu kohtusid eelmise aasta novembris senaator Chris Murphy ja Kongressi Esindajatekoja liige Gregory Meeks Saksamaa välisministri Guido Westerwelle ning Bundestag'i liikmetega. Asjaolu, et erilise jälgimise all oli Saksamaa liidukantsler Angela Merkel, halvendas märgatavalts Saksamaa ja Ameerika Ühendriikide suhteid. Angela Merkel Kongressi esindajatega kohtuda ei soovinud. Chris Murphy kaitses USA tegevust, kuid kinnitas, et edaspidi olukord luurega paraneb, ning vihjas vajadusele tõhustada julgeolekuostööd Euroopaga. Kongressi liikmed küllastasid ka Euroopa Paramenti, kus röhutasid vastastikuse usalduse taastamise vajadust. Pärast pool aastat kestnud uurimist võttis Euroopa Parlament märtsis 544 häältega vastu resolutsiooni (vastuhääli anti 78), mille kohaselt on ohus Euroopa Liidu ja USA vahelise vabakaubanduslepingu heakskiitmine, kui NSA jälgimistegevust ei lõpetata; resolutsiooni lisati ka ettepanek, et Euroopas töötatakse välja oma IT-lahendused, mis võimaldaksid jälgimist piirata.

Spiegel Online International, 26.11.2013, „Non-apology tour: US lawmakers in Berlin over NSA scandal” . – <http://goo.gl/IRQKtA>

Euroopa Parlament: uudised, 27.11.2013, „EU and US must restore trust to help trade talks, say MEPs and US congressmen” . – <http://goo.gl/aMd2mt>

Euroopa Parlament: uudised, 12.03.2014, „Ebaseaduslikud jälgimisprogrammid tuleb peatada”. – <http://goo.gl/iNyfnm>

Kongressi Esindajatekoda võttis vastu seaduseelnõu, mis kohustab vastuvõetud seadusi ka jõustama. Eelnõu, mis sai 233 poolt- ja 181 vastuhääält, sätestab, et kui president ei jõusta Kongressis vastu võetud seadust, võivad seadusandjad anda asja kohtusse. Poolt hääletas ka viis demokraati. Vabariiklased pole rahul president Barack Obama tegevusega näiteks immigratsiooni ja tervishoiu valdkonnas ning leiavad, et seadusi ei viida täide. President lubas eelnõule veto panna, kui see temani peaks jõudma. Eelnõu kriitikud on nimetanud seda poliitiliseks.

The Washington Times, 12.03.2014, „House GOP passes ‘Enforce the Law’ Act to battle Obama’s imperial presidency”. – <http://goo.gl/x48mU6>

Armeenia

Veebruaris võttis Armeenia parlament 75 poolthäälega vastu seaduse (vastuhääli anti 3), millega luuakse gaasiga varustamise, hinnapolitiika ning impordiga tegelev ajutine komisjon. Eelnõu algatas valitsev Vabariiklik Partei pärast opositsiooni samasisulise eelnõu tagasilükkamist. Viimase kahe aasta jooksul on riigil tasumata gaasitarnete töltu tekkinud 300 miljoni dollari (u 218 miljoni euro) suurune võlg. Detsembris kiitis parlament heaks Venemaa ja Armeenia valitsuste vahelise lepingu, mis sätestas 20 protsendi ArmRosGazpromi aktsiate müügi Gazpromile, tagades sellega Gazpromile ainuosaluse. ArmRosGazprom nimetati ümber Gazprom-Armeniaks.

Postimees, 17.01.2014, „Armeenia allutas oma gaasifirma Gazpromi kontrollile” . – <http://goo.gl/LJlnyQ>

Xinhua, 26.02.2014, „Armenian parliament votes for establishing gas commission” . – <http://goo.gl/s9In5H>

Bangladesh

Parlamendivalimiste eel puhkenud vägivallas sai surma sadakond inimest. Rahutused vallandas valimisi boikoteeriva Bangladeshi Rahvuspartei (BNP) juhitava opositsiooni üleskutse korraldada protestistreik valimiste vastu. Opositsioon nõudis mitteparteilist ajutist valitsust. Awami Liiga saavutas lihtsa valimisvõidu, sest enam kui pooltes valimisringkondades polnud Neil

vastaskandidaate ja valimisaktiivsus oli väike. Enam kui 300 valimisjaoskonnas tuli hääletamine vägivalla tõttu katkestada. Valitsev Awami Liiga võitis parlamenti 300-st otsevalitavast kohast 231, paremuselt teise tulemuse sai Jatiya Partei 34 kohaga. Kohti on parlamentis kokku 350, ülejäänud 50 on reserveeritud naistele, need jagatakse parteide vahel proportsionaalselt valimistulemuste järgi. Valitsusjuhiks valiti tagasi peaminister šeik Hašina.

ERR uudised, 04.01.2014, „Bangladeshis on valimiste eel vägivallas hukkunud sadakond inimest” . – <http://goo.gl/6snrJt>

Euroopa Parlament, 15.01.2014, „Euroopa Parlamenti resolutsioon hiljutiste valimiste kohta Bangladeshis (2014/2516(RSP)” . – <http://goo.gl/gLeylm>

Inter-Parliamentary Union, „Bangladesh” . – <http://goo.gl/P0uAjQ>

Belgia

Detsembris võttis parlament vastu kuuenda riigireformi teise osa, mis annab regioonidele ja kogukondadele suurema otsustusõiguse paljudes küsimustes. Näiteks saavad kogukonnad otsustusõiguse puuetega inimeste ja peretoetuste ning noori käsitlevates küsimustes. Reformiga seotud eelnõude heaksiitmine nõudis Esindajatekojas kahe kolmandiku liikmete toetust. Reformis lepiti kokku pärast 2010.–2011. aasta valitsuskriisi, kui valitsuse moodustamine võttis aega rekordilised 541 päeva.

Le Soir, 19.12.2013, „La sixième réforme de l'État est adoptée” . – <http://goo.gl/FjZ6P1>

Expatica, 20.12.2013, „Parliament passes state reform bill” . – <http://goo.gl/ks5Tor>

La Chambre des représentants, „Sixième Réforme de l'Etat'phase deux. Textes adoptés à la Chambre des représentants le 19/12/2013” . – <http://goo.gl/yVSlQ7>

Veebruaris võttis parlamenti alamkoda vastu palju vaidlusi tekitanud laste eutanaasiat lubava seaduseelnõu. Selle poolt hääletas 86, vastu oli 44 ja erapooletuks jäi 12 Esindajatekoja liiget. Eelnõu toetasid liberaalid, sotsialistid, rohelised ja mõned flaami rahvuslased, vastu olid kristlikud demokraadid. Senat kiitis eelnõu heaks detsembris (50 poolt, 17 vastu). Eelnõu menetlemise ajal avaldasid selle vastu protesti näiteks lastearstid, ühiskondlik arvamus oli suuresti toetav. Seaduseelnõu allkirjastas ka kuningas. Umbes 200 000 katoliiklast üle Euroopa pöördusid tema poole palvega eelnõu mitte välja kuulutada. Belgia sai esimene riik maailmas, kus eutanaasial pole vanusepiirangut. Lapsevanem peab andma nõusoleku ning erialaarst ja psühholoog või psühhaater hinnangu, et lapse tehtud otsus on langetatud täies teadlikkuses; tegu peab olema lootusetu meditsiinilise juhtumiga, mis põhjustab väljakannatamatuid piinu, mida pole võimalik leevendada ja mis põhjustab lühikese aja jooksul välimatult surma. Eutanaasia on lubatud Belgias, Hollandis ja Luksemburgis, sealhulgas Hollandis üle 12-aastastele lastele. Kümne aasta jooksul on alaealised seal esitanud viis eutanaasiataotlust.

Expatica, 14.02.2014, „‘Right-to-die’: Belgium one the world’s frontrunners” . – <http://goo.gl/MHq8Ju>

Expatica, 28.02.2014, „‘200,000 Europeans’ sign petition to put pressure on King Filip” . – <http://goo.gl/4RdCJa>

Bulgaaria

Detsembris võttis parlament eelnevate debattideta vastu seadusemuudatuse, millega kehtestati taastuvenergia tootjatele 20 protsendi suurune tulumaks. Maksu kehtestamist toetas 116, vastu oli 38 parlamendiliiget. Vastava ettepaneku tegi Ataka partei esimees Volen Siderov 2014. aasta riigieelarve menetlemise käigus. Maksu kehtestamise vastu protesteerisid taastuvenergia tootjad. Nende väitel on paljud neist võtnud oma ettevõtete arendamiseks laenu ning maksu kehtestamine seab nad raskesse olukorda ja peletab investorid eemale.

Novinite, 05.12.2013, „Bulgaria MPs ok 20% renewable energy tax, defy protests” . – <http://goo.gl/bp92Bq>

Gruusia

Veebruaris võttis parlament vastu kohaliku omavalitsuse reformi seaduse. Seaduseelnõu toetas 77, selle vastu hääletas 7 parlamendiliiget. Menetlemise käigus suuresti muudetud eelnõu näeb ette 12 linnapea ning kohalike omavalitsusuhtide otsevalimise alates käesolevast aastast. Seni oli otsevalitav ainult Thbilisi linnapea.

Märtsis võttis parlament vastu reformi rakendamiseks vajalikud valimisseaduse muudatused. Opositsioon hääletusel ei osalenud, protestiks nende seisukohtade mittearvestamise ja opositsiooniliikmete valimiste-eelse survestamise vastu. Opositsioon polnud muu hulgas nõus piiranguga, mille kohaselt ei saa omavalitsusjuhi ametikohale asuda sõltumatud kandidaadid. Muudatuste kohaselt on omavalitsusjuhtidel valituks osutumiseks vaja saada 50 protsendi antud häälest. See küsimus põhjustas menetluse käigus kõige enam vaidlusi. Gruusia Unistuse juhitav koalitsioon pooldas madalamat künnist, kuid peaminister Irakli Garibašvili andis parlamendivälise opositsiooni nõudmistele järele ja nõustus 50 protsendiga. Samas langetati parteinimekirjade valimiskünnis seniselt viielt protsendilt neljale.

Civil Georgia, 05.02.2014, „Parliament adopts self-governance bill” . – <http://goo.gl/ozt543>

Georgian News TV, 13.03.2014, „Parliament adopts changes in Election Code” . – <http://goo.gl/ueoA33>

Valitsuskriitilise Ühtse Rahvusliku Liikumise parlamendiliige Nugzar Tsiklauri teatas enda vastu suunatud rünnakust. Tema sõnul tungisid märtsi lõpus kella kolme ajal hommikul kodu juures talle kallale kaheksa maskides meest. Elektrišokirelva kasutanud mehed proovisid teda kaasa viia. Nugzar Tsiklauri

osutatud vastupanu ja naabrite sekkumise tõttu tuli inimröövlitel põgeneda. Parlamentiliige pöördus haiglasse, kus tal raviti arvukaid haavu näol ja kehal. Nugzar Tsiklauri sõnul käitusid ründajad distsiplineeritult ja oskuslikult, mis vihjas tellimustööl, ning ta süüdistas juhtunus endist ja praegust peaministrit.

InterPressNews, 31.03.2014, „National Movement released statement with regard to MP Nugzar Tsiklauri’s attack”. – <http://goo.gl/lQzI7w>

Civil Georgia, 31.03.2014, „UNM MP Tsiklauri Attacked” . – <http://goo.gl/fBPXRU>

Hiina

Hiina Rahvakongress kinnitas Kommunistliku Partei reformid. Näiteks tehti järeleandmisi ranges ühe lapse poliitikas. Edaspidi võivad abielupaarid saada kaks last, kui üks vanematest on ainus laps. Kaotatakse ka ümberkasvatamine töölaagrites, nn *laojiao* süsteem. 1957. aastast kehtinud korra kohaselt võis politsei väiksemates kuritegudes süüdistatud inimesi kuni neli aastat kohtuotsuseta kinni pidada. Alates 1996. aastast on sellise karistusviisi vajalikkuses kahtlema hakatud ning juristid ja teadlased on seda nimetanud politseivõimu kuritarvitamiseks. Ka Rahvakongressi liikmed on hakanud istungitel rohkem arutlema ning oma arvamust väljendama.

China Daily, 28.12.2013, „China’s top legislature ends bimonthly session” . – <http://goo.gl/z55n1z>

China.org, 03.01.2014, „Lawmakers approve ending laojiao system” . – <http://goo.gl/bymReT>

Xinhua, 12.03.2014, „Xinhua Insight: Criticisms and suggestions pour from China’s lawmakers”. – <http://goo.gl/Uvg8Z2>

Holland

Pärast kohalikke valimisi toimunud rahvakogunemisel esinenuud Vabaduspartei juht, parlamentiliige Geert Wilders põhjustas marokolaste vastaste kommentaaridega paljudes riigi elanikes pahameelt. Wilders küsis partei toetajatelt, kas nad tahavad Hollandisse rohkem või vähem marokolasi ja kui rahvas laulis vastuseks: „vähem, vähem”, lubas, et tema parti hoolitseb selle eest. Mitu liidget on seetõttu parteist välja astunud, näiteks lahkus parlamendifraktsionist Roland van Vliet. Wilders keeldus vabandamast ning lubas riigi islamiseerimise vastast võitlust jätkata, selleks muu hulgas vabatahtlikku tagasirännet soodustades.

News Daily, 20.03.2014, „Dutch rightist politician quits over anti-Moroccan chants” . – <http://goo.gl/AA4q5V>

Reuters, 22.03.2014, „Dutch right-wingers leave party over anti-Moroccan chant” . – <http://goo.gl/KMdLxx>

Iisrael

Jaanuaris korraldati Knesseti juures ligikaudu 10 000 osavõtjaga mitmepäevane meeleavaldis. Aafrika pagulased protestisid rangete kinnipidamisseaduste vastu ja nõudsid oma varjupaigataolust läbivaatamist. Samal ajal toimus ka peamiselt Eritrea ja Sudaani päritolu põgenike streik. Nende 1800 asüülitaaotlusest pole Iisrael ühtki rahuldanud. Detsembris võttis parlament vastu seaduse, mis lubab ebaseaduslikke Aafrika immigrante aasta aega kohtuotsuseta kinni pidada ja keelab töötamise väljaspool kinnipidamiskeskust. Knesseti spiiker protestijate delegatsiooni parlamenti ei lubanud. Hinnanguliselt on Iisraelis ligikaudu 53 600 Aafrika põgenikku või migrantti, kes tulid riiki Egiptuse kaudu. Pärast piirile tõkke ehitamist on nende vool lakanud.

The Knesset, 10.12.2013, „Knesset approves anti-infiltration bill” . – <http://goo.gl/Uju6Tv>

The Guardian, 08.01.2014, „Israeli parliament shuts its doors on protesting African refugees” . – <http://goo.gl/uf1bnm>

Märtsis võttis Knesset vastu seaduse, mis kohustab edaspidi sõjaväeteenistuse läbima ka seni sellest vabastatud ultraortodoksseid ehk haredi juute. Seaduseelnõu poolt hääletas 65, vastu oli üks parlamendiliige ning opositsioon lahkus protestiks hääletuse ajaks saalist. Ortodokssed juudid teenivad endi hinnangul oma riiki palvete ja pühakirja õppimisega, et säilitada kultuuripärandit. 1948. aastal, kui erand seadustati, oli ultraortodoksseid juute umbes 400, nüüd aga 10 protsendi elanikkonnast. 2012. aastal otsustas Ülemkohus, et erandite tegemine on põhiseadusevastane. 5200 ultraortodokset meest peavad teenistusse asuma 2017. aastast, kõrvalehoidjatele esitatakse kriminaalsüüdistus. Uue korra vastu toimus ultraortodokssete juutide meeleavaldis.

BBC News, 12.03.2014, „Israel ends ultra-Orthodox military service exemptions” . – <http://goo.gl/nlZ2Ao>

ERR uudised, 12.03.2014, „Knesset kiitis heaks ortodokssete juutide armeeteenistusse sundimise” . – <http://goo.gl/yRmDEj>

Xinhua, 12.03.2014, „Israeli parliament approves ultra-orthodox draft bill” . – <http://goo.gl/p8Nwwz>

Knesset võttis vastu ka seaduse, mille kohaselt vajab Iisraeli maavaldisse loovutamine mõne tulevase rahuleppe raames heakskiitu rahvahääletusel. Eelnõu sai lõpphääletusel 68 koalitsiooni kuuluva parlamendiliikme toetuse, opositsioon boikoteeris hääletust. Vastavasisuline seadus kyll juba kehtib, kuid nüüd muudeti see põhiseadusliku staatusega alusseaduseks. Seadus ei käsitle Läänekalda ala.

The Times of Israel, 12.03.2014, „Knesset passes referendum law for land concessions” . – <http://goo.gl/wcgHko>

Xinhua, 13.03.2014, „Israeli parliament approves referendum bill” . –
<http://goo.gl/ulUDpW>

India

Detsembris võttis India parlament vastu seaduse, millega loodi korruptsioniga võitlemise eesmärgil ombudsmani (nn Lokpali) ametikoht. Seaduses sätestati, et ombudsman võib uurida kõigi riigiametnike, kaasa arvatud peaministri tegevust. Tegemist on ajaloolise otsusega, sest ametikoha loomise idee on üle neljakümnne aasta vana, kuid siiani ei suudetud seadust vastu võtta.

Prsindia.org, „All about the Lok Pal Bill” . – <http://goo.gl/Ws80SM>

Xinhua, 18.12.2013, „Lower House of Indian Parliament passes historic Ombudsman bill” . – <http://goo.gl/H7hnuy>

Veebruaris tekitas meediakära vahejuhtum parlamendi alamkojas. Kongressiparteisse kuuluv parlamentiliige Lagadapati Rajagopal kasutas alamkoja töö segamiseks pipragaasi. Alamkoja hoones asuvad inimesed evakueeriti ja paljud vajasid haiglaravi. Andhra Pradeshist pärit Rajagopal protestis nii Telangana osariigi loomise vastu. Enda sõnul kaitses ta ennast ründajate vastu. Pärast Telangana eraldumist tõmbus ta poliitikast tagasi. India ajalehed nimetasid toimunut häbiväärseks. Eelnõu vastuvõtmise ajal mõni päev hiljem ei tehtud saalist tavalist televisiooni otseülekannet, milles süüdistati tehnilik riket, aga nähti ka taktikalist käiku. Parlamendi ülemkojas põhjustas eelnõu samuti ägedaid proteste, näiteks rebiti selle tekst ribadeks. Seadus võeti siiski vastu.

BBC News, 14.02.2014, „Indian media criticise ‘shameful’ parliament disruption” . – <http://goo.gl/2QMLso>

NDTV, 18.02.2014, „Lagadapati Rajagopal, the ‘pepper spray MP’, quits politics to protest against Telangana” . – <http://goo.gl/tbqR4R>

Xinhua, 18.02.2014, „Indian Parliament passes bill to form new state amid TV blackout” . – <http://goo.gl/tB4yCR>

India Today, 20.02.2014, „Parliament gives its approval to carve out Telangana” . – <http://goo.gl/NQAAPP>

Iraak

Veebruaris pääses parlamendi spiiker Osama al-Nujaifi vigastamatult, kui Nīnawā provintsis plahvatas tema autokolонni juures tee äärde paigaldatud lõhkekeha. Iraagi ühe rahutuma piirkonna Nīnawā kuberneri on spiikri vend Atheel al-Nujaifi, keda on samuti mitu korda tappa püütud. Spiikri kaks ihukaitsjat said rünnakus viga. Terrorismiaktid on viimasel ajal sagenenud, eelmisel aastal sai neis surma 8868 inimest, tänavu esimese kuuga tapeti juba üle tuhande inimese.

Gulf News, 10.02.2014, „Iraq speaker targeted in blast as 21 militants killed” . – <http://goo.gl/1bd216>

Xinhua, 12.02.2014, „UN envoy condemns attack on Iraqi parliament speaker” . – <http://goo.gl/7x55HK>

Island

Eelmise aasta lõpus rahuldas Islandi parlament Alþingi 19 inimese kodakondsuse taotluse (esitati 56). Seitse uut kodanikku on sündinud Iraagis, kolm Armeenias ja kaks Brasiliias, üks Ameerika Ühendriikides, Vietnamis, Poolas, Slovakkias, Sri Lankal ning Islandil.

Icelandreview, 18.12.2013, „Nineteen new Icelanders” . – <http://goo.gl/4dsZC5>

Jaanuaris kiitis Alþingi heaks vabakaubanduslepingu Hiinaga. Selle poolt oli 56 parlamendiliiget, vastu hääletas kaks. Piraadipartei liikmed kritiseerisid lepingut inimõiguste rikkumiste pärast Hiinas. 2013. aasta aprillis sai Islandist esimene Euroopa riik, mille valitsus Hiinaga vabakaubanduslepingu sõlmis. Lepingu sõlmimise läbirääkimised algasid 2006. aastal, kuid katkesid 2009. aastal Islandi Euroopa Liiduga liitumise plaani tõttu.

Icelandreview, 30.01.2014, „Free Trade Agreement with China approved by parliament” . – <http://goo.gl/D2qocL>

Xinhua, 30.01.2014, „Icelandic parliament passes China-Iceland Free Trade Agreement” . – <http://goo.gl/gHbHvB>

Veebruaris teatasid Alþingi koalitsiooni kuuluvad Iseseisvuspartei ja Progressiivne Partei valmisolekust katkestada ühinemiskõnelused Euroopa Liiduga ning lubasid esitada vastava otsuse-eelnõu. Aasta tagasi peatas valitsus kõnelused, kuid kavas oli korraldada selleteemaline referendum. Nüüd sooviksid poliitikud referendumi ära jätta. Selline suund on kutsunud esile rahva pahameele, parlamendi ette on pidevalt kogunenud meelevaldajad ning arvamusuurtingute kohaselt soovib 82 protsendi elanikest referendumi korraldamist. Märtsis oli vastavasisulisele petitsioonile allkirja andnud 53 000 islandlast.

Icelandreview, 28.02.2014, „EU accession dominates headlines in Iceland” . – <http://goo.gl/Vq9pLg>

Icelandreview, 24.03.2014, „EU referendum protests continue, 53,000 sign petition” . – <http://goo.gl/CcR4JW>

Itaalia

Novembris hääletas Senat maksupettustes süüdi mõistetud Silvio Berlusconi väljaheitmise poolt. Otsust toetas 192, selle vastu oli 113 Senati liiget. Seaduse järgi ei tohi raskes kuriteos kriminaalkaristuse saanud isik olla parlamendiliige, kuid

tema mandaadist ilmajätmine nõuab parlamendihääletust. Berlusconi ise nimetas end vasakpoolsete ohvriks.

CNN, 27.11.2013, „Italian Senate votes to expel Berlusconi” . – <http://goo.gl/Iny9v5>

Deutsche Welle, 28.11.2013, „Berlusconi vows to fight after being thrown out of the Senate” . – <http://goo.gl/nRDB0s>

Veebruaris arutlesid alamkoja liikmed küberkiusamise teemal ning leidsid, et vaja oleks seadust, mis piiraks internetis toimuvat kiusamist. Arutelu põhjuseks oli sotsiaalvõrgustikus Ask.fm solvatud 14-aastase tüdruku juhtum, kes endalt elu võttis. Nimetatud sotsiaalvõrgustikku on pärast eelmisi enesetapuga lõppenud kiusamisjuhtumeid teravalt kritiseeritud jätkuva võimaluse eest anonüümsest postitusti lisada.

BBC News, 12.02.2014, „Cyberbullying suicide: Italy shocked by Amnesia Ask.fm case” . – <http://goo.gl/57kHyy>

Veebruaris Itaalia noorimaks peaministriks saanud Matteo Renzi kavatseb teha hulga reforme, millega tema eelkäija hakkama ei saanud. Peaminister lubas muuta tööseadust, alandada makse ning reformida valimissüsteemi ja Senatit. Märtsis kiitis alamkoda heaks valimisseaduse eelnõu, mis annab alamkojas eelise suurematele parteidele ja tugevamatele koalitsioonidele. Eelnõu ajendiks sai eelmistel valimistel tekkinud patiseis ja asjaolu, et ülemkohus tunnistas valimisseaduse mõned sätted põhiseadusevastaseks. Eelnõu on kritiseerinud ka Renzi Demokraatliku Partei liikmed, kes leiavad, et Silvio Berlusconi parteile on nende toetuse tagamiseks tehtud liiga suuri järeleandmisi. Eelnõu ei käsitele Senati valimisi, sest Renzi plaanib selle põhjalikult reorganiseerida. Eelnõu menetlemine jätkub Senatis.

Reuters, 12.03.2014, „In a boost for PM Renzi, Italy approves new electoral law” . – <http://goo.gl/B5UeV2>

Jaapan

Eelmise aasta lõpus võttis Jaapani parlament vastu seaduse, mis karmistab karistusi riigisaladuste lekitamise eest. Ametnikke, kes riigikaitselisi, diplomaatia või terrorismiga seotud saladusi lekitavad, võib edaspidi oodata kuni kümne aasta pikkune vangistus, seni oli maksimum aastane vanglakaristus. Lekitamises võib süüdistada ka ajakirjanikke. Kriitikat põhjustasid muu hulgas valitsusele ja ametkondadele antavad ulatuslikud volitused riigisaladuse defineerimisel. Ülemkoda kiitis seaduseelnõu heaks detsembri algul, samal ajal protestisid eelnõu vastu ajakirjanikud, teadlased ja paljud tavakodanikud. Eelnõu menetlemine oli kiire, alamkojas võeti see vastu kuu varem. Peaminister Shinzo Abe pidas seaduse vastuvõtmist riigi kaitsevoime tugevdamisel ülioluliseks, üks eesmärke oli tugevdada julgeolekulast koostööd Ameerika Ühendriikidega. Seaduse vastuvõtmine vähendas peaministri populaarsust.

Bloomberg, 06.12.2013, „Japan’s Abe secures passage of Secrecy Law as opposition revolts” . – <http://goo.gl/whd6l7>

The Economist, 14.12.2013, „An unpopular new secrecy law dents the prime minister’s popularity” . – <http://goo.gl/K657Pn>

Kenya

Kenya parlamendis võeti kasutusele biomeetriline sõrmejälgede lugemise süsteem. Spiiker eitas kuuldsi, nagu oleks uue korra rakendamine seotud pettustega kohaloleku registreerimisel, ning väitis, et see kiirendab protsessi ja suurendab julgeolekut. Kenya parlamendis makstakse istungitel osalemise eest tasu, nädalas võib selle eest saada umbes 170 eurot.

BBC News, 11.02.2014, „Kenyan MPs fingerprinted to show parliamentary attendance” . – <http://goo.gl/b49wsd>

Märtsis võttis parlament vastu perekonnaseaduse muudatused, millega viiakse seadus igapäevaeluga kooskõlla, see tähendab seadustatakse polügaamia. Meessoost parlamendiliikmed hääletasid välja eelnõu esialgses variandis olnud kohustuse arvestada olemasoleva partneri/partnerite nõusolekut ning muutsid seda nii, et mees võib abielluda nii mitme naisega kui tahab, oma naise/naiste nõusolekut küsimata. Umbes 30 naissoost parlamendiliiget 69-st väljusid protestiks saalist. Eelnõu menetlemise käigus ei kiidetud heaks naiste ja meeste vördeid omandi- ja pärimisõigusi. Abiellumiseks vajalik vanuse alampiir on nüüd 18 aastat. Naiste õiguste eest seisjad ja kristlikud kirikud on avaldanud eelnõu vastu protesti. Seaduse jõustumiseks on veel vaja presidendi allkirja.

BBC News, 21.03.2014, „Kenyan polygamy law: female MPs storm out of parliament” . – <http://goo.gl/dc6Qy7>

Kreeka

Novembris võttis 300-kohaline parlament vastu ravimite hinnakujundust reguleeriva seaduseelnõu. Eelnõu, millega vähendatakse ligikaudu 6000 ravimi hinda, võeti vastu 164 pooltähta. Vastu oli 72 seadusandjat. Vaidlused jätkusid ka pärast hääletustulemuste teatamist, opositsioonilise SYRIZA liikmed ei pidanud hääletamist reeglitele vastavaks. Ravimimüüjad hoiatasid, et miinimumhinna kaotamine võib tekitada ravimite puuduse.

Xinhua, 27.11.2013, „Greek parliament approves bill on pharmaceutical pricing amidst protests” . – <http://goo.gl/FBDBIP>

Detsembris võttis parlament vastu omandimaksu seaduse muudatused. Seaduse vastuvõtmise poolt oli 152 parlamendiliiget. Koalitsiooni toetajaskond kahanes 153-le, sest üks eelnõu vastu hääletanud Uue Demokraatia liige heideti fraktsionist välja. Seadusemuudatused asendavad mitut varasemat maksu ja laiendavad maksubaasi, kogu kinnisvara maksustatakse selle värtuse järgi. Üle 300 000 euro suurusele omandile rakendub lisamaks. Esimest korda

maksustatakse ka põllumajandusmaa ja -hooned. Mõte maksustada kinnisvara esimesest ruutmeetrist (erandeid tehakse näiteks töötutele, võlgades peredele, kel on lapsed, ning puuetega inimestele) tekitas vastuväiteid ka koalitsiooni kuuluvate parlamendiliikmete hulgas. Kinnisvaraamaklerid hoiatasid, et maksud kahjustavad majanduskriisis niigi kannatanud sektorit veelgi.

Xinhua, 21.12.2013, „Greek parliament passes new property tax, ruling coalition loses one MP” . – <http://goo.gl/YtnNTc>

Xinhua, 23.12.2013, „Greek new property tax ratified by legislators, receives mixed reviews by taxpayers” . – <http://goo.gl/j6LTzD>

Parlamendis juhtus äpardus: parlamendi aseesimees tunnistas politseiseaduse muutmise eelnõu vastuvõetuks, kuid opositsiooni nõudel kontrolliti hääletustulemused üle ning ilmneski, et vastuhääli anti rohkem kui poolthääli. Poolt oli 126 Uue Demokraatia liidget ja vastu 127 parlamendiliiget, sest koalitsiooni liige PASOK ei toetanud eelnõu. Valitsusel ei jäää muud üle kui eelnõu muudetud kujul uesti esitada.

Kathimerini, 07.03.2014, „Error in Parliament as bill is passed without majority” . – <http://goo.gl/e3CgNb>

Märtsi lõpul kiitis parlament napi enamusega (152 poolthäälega) heaks järjekordsed majandusreformid. Peaministri partei Uus Demokraatia viskas fraktsionist välja veel ühe liikme, kes ei hääletanud parti juhtnööride järgi, pärast seda on valitsusel parlamendis vaid kahekohaline enamus. Samuti koalitsioonis olev PASOK piirdus aga kahe dissidentliku liikme noomimisega. Reformi kiire menetlemise ajal toimusid parlamendi juures meeavalduused. Opositsioon esitas rahandusministrile umbusaldusavalduuse eelnõu, mida spiiker aga menetlusse ei võtnud. Reformis sisalduvad muudatused puudutavad näiteks pankade rekapitaliseerimist ja apteegikaupade müügireeglite leevedamist, nii et teatud osa neist võib müüa ka supermarketites. Ette nähakse ka abimeetmed vaestele. Kreeka sai kätte järgmise rahvusvahelise laenu väljamakse.

Reuters, 30.03.2014, „Greece passes reform bill, government majority shrinks to two seats” . – <http://goo.gl/fBCCqy>

Xinhua, 31.03.2014, „Greek parliament passes new reform bill to clear next bailout tranche disbursement” . – <http://goo.gl/4EAq8m>

Kõrgõzstan

Detsembris ratifitseeris Kõrgõzstani parlament lepingu, millega nõustuti võlgades riigiettevõtte Kõrgõzgaz müügiga Venemaa Gazpromile ühe dollari eest. Selle poolt hääletas 78 parlamendiliiget. Mõni parlamendiliige kahtles Kõrgõzgazi maavalduste loovutamise otstarbekuses. Valitsused sõlmisid sellekohase lepingu 2013. aasta juulis. Gazprom saab 100 protsendi aktsiatest, 25 aastaks ainuõiguse Kõrgõzstani tarbijate gaasiga varustamisel ning maksab ettevõtte võlad, mis küündivad vähemalt 29 miljoni euroni. Kõrgõzstan loodab, et Gazprom kindlustab

tarbijate katkematu varustamise maagaasiga, investeeringud ja geoloogilised uuringud. Selle aasta jaanuaris ratifitseerisid lepingu ka Venemaa parlamenti mõlemad kojad ning müügitehing leidis aset aprillis.

Itar-Tass, 11.12.2013, „Kyrgyz parliament okays deal to sell 100 percent stake in Kyrgyzgaz to Gazprom”. – <http://goo.gl/zUAgAV>

Oil&Gas Eurasia, 20.01.2014, „Russian lower chamber ratifies Russia-Kyrgyzstan gas deal”. – <http://goo.gl/hcS3pM>

RT, 10.04.2014, „Gazprom buys out Kyrgyzgaz for \$1” . – <http://goo.gl/fc7J6u>

Küpros

Veebruaris ei võtnud parlament vastu eelnõu, mis oli vajalik Maailma Valuutafondi, Euroopa Keskpanga ja Euroopa Komisjoni abipaketi järgmise väljamakse saamiseks. Eelnõu oleks lubanud kolme valdkonna ettevõtete erastamist. Eelnõu poolt hääletas 25 ja vastu sama palju parlamendiliikmeid. Viis endise koalitsioonipartneri Demokraatliku Partei liiget ei hääletanud, sest nende ettepanekuid erastatavate ettevõtete töötajatele garantiide andmise kohta ei arvestatud. Samal ajal korraldasid nende ettevõtete töötajad parlamenti juures protestimeeleavalduse. Märtsis õnnestus erastamiseelnõu siiski vastu võtta. Selle poolt anti 56-liikmelises parlamendis 30 häält. Esialgsele eelnõule lisati töötajate õigusi tagavad punktid. Seaduse kohaselt muudetakse riigi elektrimügi-, telekommunikatsiooni- ja sadamaettevõtted aktsiaseltsideks.

Deutsche Welle, 28.02.2014, „Cyprus parliament vote throws EU, IMF bailout into doubt” . – <http://goo.gl/jz0KtB>

Reuters, 04.03.2014, „Cyprus approves privatizations needed for bailout” . – <http://goo.gl/U2TQGX>

Leedu

Novembris võttis parlament 70 häälega vastu parteiseaduse muudatused. Partei loomiseks on edaspidi vaja senise 1000 asemel 2000 asutajaliiget. Parteidele, mille nimekirjas on praegu nõutust vähem liikmeid, anti kaks aastat aega olukorra parandamiseks, vastasel juhul need likvideeritakse.

Lithuanian Parliamentary Mirror. Newsletter, November 2013, „New version of the Law on Political Parties has been adopted”. – <http://goo.gl/zftvaZ>

The Lithuania Tribune, 26.11.2013, „Lithuania increased members' quota required for a political party to be registered” . – <http://goo.gl/qCzxXl>

Liibüa

Liibüa ajutise Rahvuskongressi volitused pidid läbi saama veebruaris, kuid seadusandjad otsustasid oma ametisolekuaega uue põhiseaduse väljatöötamiseks

aasta lõpuni pikendada. See kutsus esile rahutused ja protestid, mistõttu parlament nõustus ennetähtaegsete valimiste korraldamisega, kuid ei kuulutanud välja valimispäeva. Märtsi algul tungis rahvahulk protestijate väidetava kinnipidamise tõttu parlamentihoonesse ja vigastas mitut parlamentiliiget, neist kahte tulistati. Märtsi lõpus võttis Rahvuskongress vastu valimisseaduse, mis avab tee järgmistele valimistele.

Deutsche Welle, 03.03.2014, „Two lawmakers shot in Libya as protesters storm parliament” . – <http://goo.gl/J6SqGJ>

Reuters, 30.03.2014, „Libyan parliament passes law to organize new elections” . – <http://goo.gl/QJDGNc>

Märtsis tagandas Rahvuskongress ametist peaministri Ali Zeidani, sest tema valitsus ei suutnud peatada Põhja-Korea tankerit, millega mässulised naftat vedasid. Riigi naftarikka idaosa Cyrenaica piirkonnale suuremat autonoomiat nõudvate mässuliste kontrolli all olevast sadamast väljunud tankeril õnnestus läbi blokaadi murda. Peaminister põgenes pärast tagandamist Euroopasse.

Reuters, 12.03.2014, „Ousted Libyan PM flees country after tanker escapes rebel-held port” . – <http://goo.gl/9rF2My>

Läti

Novembris saatis president Andris Bērziņš Seimile tagasi oktoobri lõpus vastuvõetud immigratsiooniseaduse muudatused, nimetades neid vastuolulisteks. 2010. aastast on Lätis kasutusel süsteem, mis võimaldab kolmandatest riikidest pärit investoritel saada Läti elamisloa näiteks kinnisvarasse või aktsiatesse investeerimise eest. Oktoobris vastuvõetud eelnõu piiras selliste lubade andmise hulka, tõstis elamisloa saamiseks soetatava kinnisvara miinimumväärust, samas aga tagas riigikassasse 50 000 euro suuruse makse teinud välisinvestorile viieaastase elamisloa. Presidendi sõnul pole kindla summa maksnud isikutel enam huvi edasisi investeeringuid teha. Jaanuaris lükkas Seim asja arutamise edasi.

Latvijas Republikas Saeima, 01.11.2013, „Saeima restricts issuance of residence permits” . – <http://goo.gl/oIfLh6>

Itar-Tass, 10.11.2013, „Latvian president sends residency permit law back to parliament” . – <http://goo.gl/y6UF6h>

Latvijas Republikas Saeima, 06.12.2013, „Saeima amends conditions for issuing residence permits to foreigners who invest in Latvian companies” . – <http://goo.gl/ak2JMr>

The Baltic Course, 30.01.2014, „Latvia postpones review of Immigration Law amendments till April” . – <http://goo.gl/QS8824>

Detsembris muutis Seim endiste presidentide seadust. Näiteks tõsteti nende pension 85 protsendile ametisoleva presidendi palgast (enne 50 protsent), mida ta

ei saa aga sel ajal, kui töötab Seimi või valitsuse liikmena või parlamendisekretärina. Enam ei pea riik endistele presidentidele ametikorterit pakkuma, vaid nad saavad selle ise valida. Auto on riigi poolt, kuid selle väärthus ei tohi ületada riigiametniku auto kahekordset väärustum ning kui tal on mingi muu ametiauto, peab ta nende vahel valima. Endised presidendid võivad hüvedest kas osaliselt või täielikult loobuda. Seadusel pole tagasiulatuvalt jõudu, muudatused hakkavad kehtima järgmisest presidentist alates.

Latvijas Republikas Saeima, 05.12.2013, „Saeima amends the Law envisaging social benefits of former Presidents of Latvia”. – <http://goo.gl/26ti7z>

Malta

Novembris võttis Esindajatekoda vastu kodakondsuse seaduse muudatused, mis lubavad väljaspool Euroopa Liitu elavail isikuil 650 000 euro ning täiendavate investeeringute eest omandada Malta kodakondsuse. Seaduse vastuvõtmist toetas 37 parlamendiliiget, vastu oli 30. Opositsioon ei välistanud seaduse tühistamiseks referendumi korraldamist. Nad nõudsid, et kodakondsuse saamise üks eeltingimusi oleks vähemalt viie aasta pikkune Maltal elamine ning protestisid kodakondsuse ostsnuute salastamise vastu. Seadus kutsus esile ka Euroopa Liidu terava kriitika, Euroopa Komisjon kutsus Maltat üles programmist loobuma. Malta valitsus andis lõpuks järele, lubades nõuda kodakondsuse taotlejalt vähemalt aastast riigis elamist. Parlament pole muudatusi veel vastu võtnud.

Xinhua, 14.11.2013, „Malta’s controversial cash-for-citizenship program approved by parliament” . – <http://goo.gl/WTUrWV>

Legal-Malta, 06.01.2014, „Malta Citizenship Scheme” . – <http://goo.gl/mjcTWD>

FOX News, 29.01.2014, „Malta bows to EU pressure; passports will be sold to foreigners only after 1-year residency” . – <http://goo.gl/jNQf83>

Nicaragua

Nicaragua parlamendis sai 66 poolt- ja 20 vastuhääält valitsuse leping, mis lubab Venemaa, Ameerika Ühendriikide, Kuuba, Mehiko, Venezuela ja Dominikaani Vabariigi sõjalaevadel ja lennukitel narkootikumide vastu võitlemise operatsioonide käigus Nicaragua vetes ja õhuruumis 2014. aasta jaanuarist juunini patrullida.

Itar-Tass, 27.11.2013, „Nicaragua’s parliament votes for Russian military presence” . – <http://goo.gl/ZSEFr3>

RIA Novosti, 27.11.2013, „Nicaragua lets Russian, US navies conduct coastal anti-drugs ops” . – <http://goo.gl/fuXFuZ>

Prantsusmaa

Detsebris võttis Rahvusassamblee vastu pensionireformi, mille Senat oli varem kaks korda tagasi lükanud. Prantsusmaa pensionisüsteem vajab lisaraha, seetõttu pikendati pensioni väljateenimiseks vajalikku tööstaaži 2035. aastaks seniselt 41,5 aastalt 43 aastale. Euroopa Komisjon kritiseeris reformi, pidades seda väheefektiivseks.

Xinhua, 19.12.2013, „Pension reform adopted by French parliament” . – <http://goo.gl/7heX0C>

Reuters, 18.12.2013, „French parliament approves pension reform” . – <http://goo.gl/DaAk8T>

Rahvusassamblee võttis veebruaris vastu president François Hollande'i poolt töölistele lubatud eelnõu, mis nõudis tehastelt enne kasutoova ettevõtte sulgemist vähemalt kolme kuu vältel ostja otsimist, vastasel juhul oli ette nähtud trahv (20-kordne miinimumpalk, üle 28 000 euro iga vallandatud töötaja kohta). Seadus reguleeris üle 1000 töötajaga ettevõtete sulgemist. Senat ei kiitnud nn Florange'i seaduse eelnõu (koha järgi, kus Hollande presidendikampaania ajal vastava lubaduse andis) heaks, kuid Rahvusassambleel on suurem otsustusõigus. Märtsis kuulutas Konstitutsionikohus seaduse osaliselt põhiseadusega vastuolus olevaks.

Expatica, 24.02.2014, „France passes law punishing hasty plant closures” . – <http://goo.gl/GhX7V7>

L'Express: L'Expansion, 24.02.2014, „La loi Florange adoptée par le Parlement” . – <http://goo.gl/YcvUig>

Bloomberg, 27.03.2014, „French court strikes down law giving labor a say in asset sales” . – <http://goo.gl/jU1ps3>

Rumeenia

Märtsis hääletas Saadikutekoda endiselt rahandusministrilt, opositsiooniliselt liberaalilt Daniel Chitoiult saadikupuutumatuse võtmise vastu. Endist ministrit süüdistatakse ametiseisundi kuritarvitamises ühe erakindlustusfirma huvides tegutsemisel. Väidetavalt andis valitsus tema mahitusel välja määrase, mille eesmärk oli vähendada riikliku finantsjärelevalve komisjoni (ASF) liikmete arvu, nii et kindlustussektoriga tegelev ametikoht kaoks. 108 alamkoja liiget oli temalt immuniteedi võtmise ning 248 selle säilitamise poolt. Eelmisel aastal mõisteti Rumeenias üle 1000 isiku korruptsionis süüdi (võrreldes 2012. aastaga 41 protsendi rohkem). Korruptsionis on süüdi mõistetud ka näiteks endine peaminister Adrian Năstase; uurimise all või vangi on mõistetud 28 seadusandjat. Detsebris proovis parlament vastu võtta seaduseelnõu, mis oleks kaitsnud parlamendi liikmeid altkäemaksuvõtmise süüdistuste eest. Konstitutsionikohus tunnistas selle põhiseadusega vastuolus olevaks.

The New York Times, 15.01.2014, „Romania court strikes down bill shielding MPs from graft charges” . – <http://goo.gl/mTN8u4>

Reuters, 11.03.2014, „Romanian MPs block corruption investigation of ex-finance minister” . – <http://goo.gl/ne4KNd>

Saksamaa

Pärast eelmise aasta üldvalimisi ametisse astunud valitsus leidis, et parlamentil oleks internetiga seonduvate probleemide arutamiseks vaja eraldi komisjoni. Veebruaris nõuandev komisjon *Bundestag*'is ka loodi, et arutada digiteerimise ja internetiga seonduvaid interdistsiplinaarseid poliitikaid. Varem kuulusid internetiga seonduvad küsimused kultuurikomisjoni uue meedia valdkonda.

The Local, 18.12.2013, „Parliament creates ‘internet committee’ ” . – <http://goo.gl/CGLl1H>

Zeit Online, 13.02.2014, „Ausschuss Digitale Agenda: Wo Netzpolitiker von Augenhöhe träumen” . – <http://goo.gl/qYf8DC>

Deutscher Bundestag, „Committee on the Digital Agenda” . – <http://goo.gl/n5DcaY>

Serbia

Märtsis toimunud ennetähtaegsed parlamentivalimised võitsid paremtsentralistid. 250-kohalises parlamendis sai 158 kohta Progressiivne Partei, mille juht Aleksandar Vučić on valimisvõidu korral lubanud jätkata majandusreforme ja töötada Euroopa Liiduga ühinemise nimel. 44 kohta sai valimisliit, kuhu kuuluvad Serbia Sotsialistlik Partei, Serbia Pensionäride Liit ja Ühendatud Serbia. Demokraatlik Partei sai 19 ja valimisliit Uus Demokraatlik Partei – Rohelised 18 kohta. Parlamenti pääses kokku seitse nimekirja. Valimisaktiivsus oli 53 protsendi. Serbia uus valitsusjuht seisab silmitsi eelarvedefitsiidi ja 20-protsendilise tööpuudusega.

ERR uudised, 17.03.2014, „Serbia parlamentivalimised võitsid paremtsentralistid” . – <http://goo.gl/qm8eZT>

InSerbia, 25.03.2014, „Serbia: RIK announces final results of parliamentary vote” . – <http://goo.gl/YMyqrG>

Slovakkia

Parlament täiendas põllumajandusmaa kasutamise ja kaitse seadust, et takistada viinamarjaistanduste muutmist ehituskruntideks. Viimasel ajal on muutunud tavaleks, et viinamarjakasvanduste omanikud jätavad hooldamata tulusad krundid, et need võssakasvanuna ehitusmaana maha müüa. Viimase 12 aasta jooksul on viinamarjaistanduste all olev ala kahanenud 742 hektari võrra. Seadusemuudatuste vastu oli Ameerika Kommertskoda, mis kutsus presidenti üles nende hinnangul välisinvestoreid peletavat seadust mitte allkirjastama. President kuulutas seaduse välja.

The Slovak Spectator, 12.02.2014, „President inks law to protect vineyards, slammed by AmCham” . – <http://goo.gl/bIhWGu>

Veebruaris kukkus läbi opositsiooni katse peaminister Robert Ficole umbusaldust avaldada. Peaministrit süüdistati seoses tema esimese valitsuse suurimaks skandaaliks peetava saastekvootide müügiga 2008. aastal. Opositsioon soovis eelnevalt müügi asjaolusid erakorralisel istungil arutada, kuid Smer ei olnud päevakorraga nõus. Opositsioon leidis, et peaminister varjab müügi asjaolusid, Fico süüdistas opositsiooni katses teda kui presidendikandidaati mustata. Riik müüs üleliigsed kvoodid alla turuhinna tundmatule Interblue Groupi nimelisele firmale ning sai tehinguga 47 miljonit eurot kahju. Umbusaldamise poolt oli 49 parlamendiliiget, vastu 78. Märtsis toimunud presidendifinalistel jäi Fico alla sõltumatule Andrej Kiskale.

The Slovak Spectator, 04.02.2014, „Fico could face no-confidence vote over emissions case” . – <http://goo.gl/Zye6EL>

The Slovak Spectator, 06.02.2014, „Interblue mystery begins to unravel” . – <http://goo.gl/aJNHCo>

The Slovak Spectator, 13.02.2014, „Fico survives no-confidence vote” . – <http://goo.gl/n5z3tb>

The Economist, 31.03.2014, „Fico’s surprising defeat” . – <http://goo.gl/U0WXsI>

Suurbritannia

Aasta algul avaldas parlamenti kaitsepoliitika erikomisjon aruande, milles kritiseeriti riigi julgeolekupoliitikat. Parlamentiliikmete hinnangul ei tohiks Briti sõjalist võimekust määrata ainult eelarvelised kaalutlused. Komisjon röhutas vajadust strateegia järele, mis seaks sihid, kuhu Suurbritannia maailmapoliitikas soovib paigutuda. Eelnev, 2010. aasta strateegia oli ajendatud eelarvekulude kokkuhoiust mingit visiooni pakkumata. Kärped põhjustasid ka Ameerika Ühendriikide kriitika. Märtsis viitas kaitsepoliitika erikomisjon seoses Ukraina kriisiga uuesti vajadusele säilitada valmisolek maailmas ootamatult puhkeda võivateks konfliktideks.

Xinhua, 08.01.2014, „British parliament criticizes national security policy” . – <http://goo.gl/SU7lnP>

Reuters, 26.03.2014, „Ukraine shows Britain should not cut military too far - lawmakers” . – <http://goo.gl/svt6T9>

Märtsis hääletasid parlamenti kolm suuremat parteid sotsiaalkulutustele ülempiiri seadmise poolt, kuigi sotsiaalkindlustussüsteemi tuleviku osas lahknedesid arvamused suuresti. 520 parlamentiliiget pooldas ja 22 oli vastu ülempiiri seadmisele puuetega inimeste abirahadele ning laste- ja eluasemetoetustele, mis moodustavad sotsiaalkulutustest ligikaudu poole. 2015/2016. aastaks kehtestati laeks 119,5 miljardit naela. Poliitikavaatlejad pidasid hääletust katseks peibutada

Leiboristlikku Parteid valitsuse plaani vastu hääletama, mis oleks võimaldanud süüdistada neid nõrgas fiskaaldistsipliinis, kuid opositsiooni väitel olid nad ammu tundnud vajadust sellise piirangu järele. Opositsioon on valitsusele ette heitnud suutmatust pidurdada elatustaseme langust.

Reuters, 26.03.2014, „UK lawmakers vote to cap welfare spending despite political divides” . – <http://goo.gl/29CVtf>

Varem alamkojas vastu võetud Euroopa Liidust eraldumise referendumi korraldamise eelnõu ei saanud Lordide Koja toetust. James Whartoni algatatud eelnõu menetlemise lõpetamise poolt anti 180 ja selle vastu 130 häält. Peaminister David Cameron lubas eelnõu uuesti parlamenti tuua ning referendumi 2017. aastal igal juhul läbi viia. Eelnõu kriitikud märkisid, et tegemist on pretsedenditu juhtumiga, kui peaminister proovib põhiseadust muuta parlamendiilikme algatatud eelnõu abil.

BBC News, 31.01.2014, „Cameron says Tories will bring back failed EU bill” . – <http://goo.gl/5dgQDz>

Šotimaa

Novembris võttis Šoti regionaalne parlament vastu seaduseelnõu, mis lubab korraldada iseseisvumisreferendumit. Referendumi korraldamise kuupäevaks määrati 18. september 2014.

Xinhua, 15.11.2013, „Scottish parliament passes independence referendum bill” . – <http://goo.gl/HGjfKv>

Šoti regionaalne parlament arutas Euroopas aasta-aastalt kasvavat naiste ümberlökamise probleemi. Suurbritannias arvatakse selle ohvreid olevat 66 000. Sellise protseduuri läbivijat ja abistajat ootab kuni 14-aastane vangistus. Seni pole Suurbritannias naiste ümberlökamises mitte kedagi süüdi mõistetud. Parlament kutsus valitsust üles kiiresti reageerima ja meetmeid tarvitusele võtma.

BBC News, 08.02.2014, „Schools enlisted to combat female genital mutilation” . – <http://goo.gl/RjUriA>

Tai

Märtsis kuulutas Tai Konstitutsionikohus veebruaris toimunud alamkoja valimised kehtetuks, tunnistades need põhiseaduse vastaseks. Valimisi ei saanud läbi viia 28 ringkonnas Tai lõunaosas, kus kandidaadid ei saanud end registreerida valitsusvastaste meelevaaldajate blokaadi tõttu. Tais on juba mitu kuud kestnud tänavaprotestid peaminister Yingluck Shinawatra ametist tagandamiseks. Peaministrat süüdistatakse riisi ebaõnnestunud subsideerimise kavas – riik ostis talunikelt riisi maailmahinnast 50 protsendi kõrgema hinnaga. Esialgu populaarne plaan kukkus läbi, sest eksport vähenes järslult ja riisi eest pole pikka aega raha makstud. Meelevaaldajad teatasid, et kui korraldatakse uued valimised, segavad nad taas nende läbiviimist. Märtsi lõpus valiti poolt Senatist (77 kohta 150-st), kuid

siis meeleeavaldajad takistusi ei teinud, pidades Senati uuendamist oma eesmärgile kasulikuks. Senati ülejää nud kohad on määratavad. Valitsuse soov muuta Senat täies ulatuses valitavaks oli üks novembris puhkenud rahutuste ajenditest.

Reuters, 21.03.2014, „Thailand in limbo after election annulled; economy suffering” . – <http://goo.gl/HP4XkC>

Reuters, 25.03.2014, „Thai protesters hope vote for Senate will tee up PM’s impeachment”. – <http://goo.gl/WP3LTL>

Taiwan

Märtsis menetles Taiwani parlament Hiinaga sõlmitud kaubanduslepingut. Selle vastu protestisid tudengid, kelle väitel kahjustab kokkulepe Hiinaga Taiwani majandust ning teeb ta Pekingi survele haavatavaks. Tudengid hõivasid valitsuse peakorteri, mille vabastamiseks kasutas politsei veekahureid ja arreteeris ligi 60 inimest. Teine tudengite rühm okupeeris Taiwani parlamenti. Tudengid nõuavad, et tulevaste kokkulepete kohta antaks rohkem infot ja tühistataks praegune leping, mis lubab teineteise teenusteturule vabamalt investeerida. Protestijate juhid nõustusid presidendiga kohtuma, lepingu menetlemine jätkub.

Reuters, 18.03.2014, „Taiwan passes first stage of China trade deal – reports” . – <http://goo.gl/0u3GUv>

Reuters, 25.03.2014, „Taiwan protesters agree to meet president over trade deal” . – <http://goo.gl/4emPlr>

Tšehhi

Parlamendi alamkoja esimees keelas parlamendihoones alkoholimüügi istungite ajal. Vana kombe kohaselt müüdi poliitikute ja küllastajate tuju tõstmiseks odavat alkoholi. Riigis, kus õlle tarbimine elaniku kohta on maailmas esirinnas, on alkoholi joomine tavalline. Esimehe keeld pole täielik – kaasa võib võtta isiklikku joogikraami. Vastuväitena toodi, et kuna parlamendi liige on tihti kauem tööl, ei saa ta alkoholi üldse tarbida.

Reuters, 06.03.2014, „Sober times arrive for Czech parliament with a ban on booze” . – <http://goo.gl/eOUkzf>

Tuneesia

Jaanuaris võttis parlament vastu uue konstitutsiooni. Naissoost parlamendi liikmed võitlesid välja seaduse, mis esimest korda Araabia riikides tagab parlamendis sugude võrdsuse ja kohustab kaitsma naisi vägivalla vastu. Vastavad paragrahvid põhjustasid mitme päeva jooksul väga elavat arutelu ja parteidistsipliini vastast hääletamist. Tuneesia seaduste ees on naised ja mehed võrdsed 1956. aastast alates. Konstitutsioon tunnistab riigi Araabia ja muslimi identiteeti, kuid garanteerib usuvabaduse. Riigi president peab olema muslim. Konstitutsioonile kirjutas alla ka president Moncef Marzouki.

Itar-Tass, 27.01.2014, „Tunisian president, parliament speaker sign new constitution”. – <http://goo.gl/L2jW1b>

BBC News, 28.01.2014, „Tunisia’s Ennahda and Ettakattol women MPs celebrate” . – <http://goo.gl/AvNATL>

Türgi

Veebruaris võttis parlament opositsiooni protestidest hoolimata vastu seaduse, mis tugevdab valitsuse kontrolli interneti üle. See annab valitsusele õiguse sulgeda veebilehti eelneva kohtuotsuseta. Riik kohustab internetiteenuse pakkujaid salvestama infot veebikasutajate viimase kahe aasta tegevuste kohta ja andma valitsusele vaba juurdepääsu sellele infole. Internetikasutus oli Türjis juba varem tugeva kontrolli all. Türgi peaministri Recep Tayyip Erdoğan internetivastane tegevus põhjustas meelevalldusi mitmes linnas. Peaministrat ja ta lähikondseid süüdistatakse korruptsionis, märtsis lisati Youtube’i väidetavalts peaministrat paljastavad salvestised, mis peaministri sõnul on tema rivaali Fethullah Güleni tellimusel valmistatud võltsingud.

Deutsche Welle, 06.02.2014, „EU criticizes Turkey’s Internet law” . – <http://goo.gl/9z90zo>

Deutsche Welle, 08.02.2014, „Hundreds demonstrate against new Internet legislation in Turkey” . – <http://goo.gl/i1cE9X>

Reuters, 04.03.2014, „UPDATE 2-Turkish PM says rival will “pay price” as new recordings emerge” . – <http://goo.gl/GTUkFA>

Veebruaris võttis parlament vastu seaduse, mis annab justiitsministeeriumile kohtute üle suurema võimu. Parlamentis puhkes arutelu ajal kähmlus, milles ühel opositsiooniliikmel löödi nina puruks ja üks koalitsiooniliige murdis sõrmelu. Opositsioon süüdistab peaministrat katses korruptsiooni uurimist raskendada. Peaminister Recep Tayyip Erdoğan on vandunud, et puastab politsei- ja justiitssüsteemi vaimuliku Fethullah Güleni mõjust.

Deutsche Welle, 15.02.2014, „Turkish parliament passes bill giving more government control over judiciary” . – <http://goo.gl/EOLJX3>

Bloomberg, 25.02.2014, „Erdogan gains upper hand as purge defangs Islamist rivals” . – <http://goo.gl/7ydqx2>

Pärast internetikasutust piirava seaduse vastuvõtmist lubas peaminister Recep Tayyip Erdoğan keelustada Youtube’i ja Twitteri, mis kutsus esile järjekordsed protestid. President Abdullah Gül kuulutas seepeale, et ärakeelamine ei tule kõne allagi. Presidenti on kritiseeritud internetiseaduse allkirjastamise pärast. Türgi telekommunikatsioniamet otsustas sotsiaalvõrgustiku Twitter blokeerida, kuid märtsi lõpus peatas kohus selle täitmise.

Reuters, 07.03.2014, „UPDATE 3-Turkish president rejects Facebook, YouTube ban over wiretaps” . – <http://goo.gl/gmM8Dk>

ERR uudised, 26.03.2014, „Türgi kohus tühistas Twitteri keelu” . – <http://goo.gl/Ki2Lv3>

Ukraina

Eelmise aasta novembris langetas president Viktor Janukovõtš otsuse peatada ühinemiskõnelused Euroopa Liiduga. Otsus vallandas riigis massilised rahutused, mille tulemusel Janukovõtš põgenes Venemaale ja Ülemraada tagandas ta. Venemaa annekteeris Krimmi.

Sündmuste kronoloogia

November 2013

Viktor Janukovõtš langetas otsuse peatada ühinemiskõnelused Euroopa Liiduga; Ülemraada ei võtnud vastu eelnõu, mis oleks lubanud Julia Tõmošenkol saada ravi välismaal – 226 poolthäält vajanud eelnõu sai ainult 195 häält. Sellele järgnesid esimesed protestid. Novembri lõpus osales Kiievis meelevaaldusel ligikaudu 100 000 inimest.

Xinhua, 21.11.2013, „Ukrainian parliament rejects Tymoshenko release bill” . – <http://goo.gl/HCZw9X>

BBC News, 30.11.2013, „Ukraine protests after Yanukovych EU deal rejection” . – <http://goo.gl/wSaSbR>

DetseMBER 2013

Opositsioon blokeeris Ülemraada töö, protestides meelevaaldajate ebaõiglase kohtlemise vastu. Meelevaaldustest võttis osa järest rohkem inimesi, osavõtjaid oli kuni 800 000. Venemaa ja Ukraina president kirjutasid alla lepingule, mis tagas Ukrainale kolmandiku võrra odavama Vene gaasi müügi.

Itar-Tass, 04.12.2013, „Ukraine opposition decides to block work of parliament and go for rally” . – <http://goo.gl/sXowRm>

BBC News, 18.12.2013, „Ukraine opposition demands Russia agreement details” . – <http://goo.gl/pxn6HG>

Xinhua, 18.12.2013, „Ukrainian opposition denounces deals” . – <http://goo.gl/Uqnk9v>

BBC News, 29.12.2013, „Fresh Ukraine protests draw thousands onto Kiev streets” . – <http://goo.gl/MiaVx0>

Jaanuar 2014

Jaanuari keskel võttis Ülemraada vastu meeleavalduusi ja avalikke kogunemisi piiravad seadused ning nõukogude monumentide hävitamise vastase ja natsikuritegude eitamise karistamise seaduse. Surma said esimesed meeleavaldajad. Jätkuvate rahutuste tõttu tühistas Ülemraada 257 häältega natsikuritegusid ja nõukogude monumente käsitlevad seadused. Peaminister Mõkola Azarov astus tagasi ja Ülemraada tühistas 361 poolthäälega meeleavalduste vastased piirangud ning võttis 232 poolthäälega vastu amnestiaseaduse, seades tingimuseks, et protestijad lahkuvad valitsuse hoonest. Opositsioon ei nõustunud järeleandmisi tegema.

Itar-Tass, 16.01.2014, „Ukraine’s parliament imposes punishment for denying crimes of fascism” . – <http://goo.gl/Kzah1M>

Itar-Tass, 16.01.2014, „Ukrainian parliament punishes vandals who destroy monuments to Soviet soldiers” . – <http://goo.gl/jZPMvE>

Euronews, 18.01.2014, „Ukraine: Protesters rally against ‘dictatorial’ anti-demo laws” . – <http://goo.gl/KH4V0C>

BBC News, 28.01.2014, „Ukraine crisis: Parliament abolishes anti-protest law” . – <http://goo.gl/fO6W64>

Itar-Tass, 28.01.2014, „Ukraine parliament cancels law on punishment for denial of Nazi crimes” . – <http://goo.gl/ATYFKF>

BBC News, 29.01.2014, „Ukraine parliament passes protest amnesty law” . – <http://goo.gl/ezZUKt>

Expatica, 31.01.2014, „Ukraine repeals tough laws, army calls for ‘urgent steps’” . – <http://goo.gl/PdJIji>

Veebruar 2014

Veebruari keskel vabastati kinnipeetud meeleavaldajad, kuid rahutused puhkesid uuesti, paari päeva jooksul sai surma ligikaudu sada inimest. President allkirjastas opositsiooniliidritega lepingu, mida meeleavaldajad aga ei tunnistanud. Järgmisel päeval president kadus ja 328 poolthäälega kuulutas Ülemraada ta ametist tagandatuks, misjärel president esines televisioonis ja väitis, et on toiminud riigipööre. Ülemraada nõustus 2004. aasta põhiseaduse juurde tagasi pöörduma. Julia Tõmošenko vabastati vanglast. Ülemraada nimetas spiikri Oleksandr Turtšõnovi presidendi kohusetäitjaks ja nõudis Venemaale põgenenud Janukovõtši vastutusele võtmist. Vene keelele riigikeele staatuse andnud seadus tühistati. Regioonide Partei kuulutas end opositsioonis olevaks, pärast rahutuste puhkemist oli fraktsionist lahkinud 77 lijet. Parlamentiliikmed tagandasid ametist kuus Konstitutsionikohtu kohtunikku 2004. aasta põhiseaduse vastu tegutsemise tõttu. 301 Ülemraada lijet pooldas oma privileegide kärpimist, näiteks kaotati endiste saadikute tasuta sõidu õigus.

Bloomberg, 21.02.2014, „Yanukovych hails pact to end crisis as rivals demand more” . – <http://goo.gl/goxoav>

Bloomberg, 22.02.2014, „Ukraine lawmakers oust fleeing leader as rival freed from prison” . – <http://goo.gl/34iAES>

RIA Novosti, 24.02.2014, „Ukraine ex-ruling party moves to opposition” . – <http://goo.gl/tBpxjH>

RIA Novosti, 24.02.2014, „Ukraine parliament sacks Constitutional Court judges” . – <http://goo.gl/vRqwJa>

Itar-Tass, 28.02.2014, „Ukrainian parliament approves law on cancelling parliamentary privilege” . – <http://goo.gl/zcEh55>

Märts 2014

Ülemraada ratifitseeris 280 poolt häälega Euroopaga sõlmitud lepingu, mille kohaselt Euroopa Liit annab Ukrainale 610 miljoni euro suuruse laenu. Algatati ka NATO-sse astumise eelnõu. Krimmi regionaalne parlament hääletas Venemaaga liitumise poolt ning pani paika referendumi toimumise aja. Ülemraada võttis 252 häälega vastu avalduse, milles kinnitati soovi Euroopa Liiduga ühineda. Ülemraada palus Ameerika Ühendriike ja Suurbritanniat kasutada kõiki vahendeid, kaasa arvatud sõjalisi, Venemaa agressiooni peatamiseks. Ülemraada võttis vastu ka otsuse luua riigi kaitseks Rahvuskaart ja kuulutas välja mobilisatsiooni. Pärast Krimmi annekteerimist Venemaa poolt tömbus Ukraina sõjavägi sealt välja.

Xinhua, 04.03.2014, „Ukrainian parliament ratifies loan deal with EU” . – <http://goo.gl/6sJpsP>

EUobserver, 07.03.2014, „‘Putin will go as far as the West allows him to’” . – <http://goo.gl/2FlvxB>

Itar-Tass, 13.03.2014, „Ukrainian parliament confirms policy towards integration into EU” . – <http://goo.gl/Rt1nG1>

Reuters, 17.03.2014, „Ukraine parliament backs mobilizing 40,000 reservists” . – <http://goo.gl/Oflt6t>

BBC News, 02.04.2014, „Ukraine crisis timeline” . – <http://goo.gl/UMUnUJ>

Ungari

Veebruaris ratifitseeris parlament Venemaaga kokkuleppe, mis annab Rosatomile õiguse ehitada Ungari ainsa tuumajaama juurde kaks uut reaktorit, mis peaks asendama nelja praegust. Leping sai 256 poolt- ja 29 vastuhäält. Venemaa annab Ungarile jaama ehitamiseks 10 miljardit eurot laenu. Opositsioonipartei LMP (tõlkes: Poliitika Võib Olla Teistsugune) takistas menetlemist, fraktsiooni liikmed kasutasid valjuhääldi sireeni, et midagi poleks kuulda. Lõpuks eemaldati nad

istungisaalist. Ka tänavatel toimus meeleeavaldisi tuumajaama puudutava lepingu vastu.

Xinhua, 07.02.2014, „Hungarian parliament OKs nuclear plant deal with Russia” . – <http://goo.gl/WPRLm3>

Venemaa

Riigiduumas on menetlusel eelnõu, mis kohustaks blogjaid, kelle veebilehte vaadatakse päevas üle 10 000 korra, muretsema ametliku ajakirjaniku akrediteeringu. Tegemist on osaga plaanitavatest massimeediat ja internetti puudutavatest seadusemuudatustest.

RIA Novosti, 20.02.2014, „Russia considers forcing bloggers to get journalist accreditation” . – <http://goo.gl/qku13Q>

Föderatsiooninõukogu kiitis heaks president Vladimir Putini ettepaneku kasutada Krimmis Venemaa sõjaväge. Eelnevalt kutsusid parlamenti mõlema koja esimehed presidenti üles Krimmi olukorda sekkuma. Presidendi sõnul on see vajalik piirkonna etniliste venelaste kaitsmiseks. Riigiduuma otsust pole välismaal sõjaväe kasutamiseks vaja. Euroopa Liidu juhid kutsusid Venemaad üles austama Ukraina territoriaalset terviklikkust, Ameerika Ühendriikide president Barack Obama hoiatas, et sõjaväe kasutamisel on tagajärjed.

RIA Novosti, 26.02.2014, „Russian parliamentarians call on Putin to act in Crimea” . – <http://goo.gl/bYljWn>

Deutsche Welle, 01.03.2014, „Russian parliament approves use of armed forces in Crimea” . – <http://goo.gl/lnkjxr>

Märtsis ratifitseerisid Riigiduuma ja Föderatsiooninõukogu Krimmi annekteerimise lepingu ning president Vladimir Putin allkirjastas selle. Riigiduumas hääletas vastu üks liige – parti Õiglane Venemaa liige Ilja Ponomarjov. Tema sõnul hääletas ta vastu, sest kartis, et otsus võib viia suure verevalamiseni Euroopas ning reaktsioon tema tegevusele näitab, et sõltumatule mõtlemisele parlamentis kohta pole. Õiglase Venemaa fraktsiooni esimees Sergei Mironov sõnas, et Ponomarjov tegi lõpu oma poliitilisele karjääriile Venemaal ja võib Ameerika Ühendriikidesse emigreeruda. Eelnevalt võttis parlament vastu seaduse, mis lihtsustas võõrriikide territooriumide liitmist Venemaaga. Õiglase Venemaa fraktsiooni algatatud eelnõu sätestas abinõuna referendumi.

RIA Novosti, 28.02.2014, „Russian lawmakers push to simplify annexing new territories” . – <http://goo.gl/wQiiXt>

Reuters, 20.03.2014, „Russian lower house of parliament approves treaty annexing Crimea” . – <http://goo.gl/vIsb49>

BBC News, 21.03.2014, „Ukraine: Putin signs Crimea annexation” . – <http://goo.gl/Q3tO7A>

Itar-Tass, 23.03.2014, „Deputy Ilya Ponomaryov put an end to his political career in Russia – Mironov”. – <http://goo.gl/HmUaXr>

Reuters, 25.03.2014, „Russian deputy isolated after opposing Crimea annexation” . – <http://goo.gl/b0NIko>

Märtsis võttis Riigiduuma vastu seaduse, mis tühistas seoses Krimmi Venemaa koosseisu tulekuga mitu Ukrainaga sõlmitud Musta mere laevastiku lepingut. 2010. aastal sõlmitud lepinguga lubas Ukraina odavama gaasi eest Venemaal oma laevastikku veel 25 aastat Sevastopolis pidada.

Xinhua, 31.03.2014, „Russian parliament terminates Black Sea fleet agreements with Ukraine” . – <http://goo.gl/YEoRz7>